הלכה · משנה תורה · מפרשים · שורשי הים · ספר אהבה

שורשי הים על משנה תורה, הלכות קריאת שמע

רבי יצחק מאיו

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

שורשי הים על משנה תורה, הלכות קריאת שמע

רבי יצחק מאיו

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/שורשי-הים-על-משנה-תורה-הלכות-קריאת-שמע/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611161024 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה ט 4
פרק ב 7
הלכה א 7
הלכה ה 9

פרק א

הלכה ט

שורש זמן ק"ש **איזהו זמן ק"ש בלילה מצוותה משעת יציאת הכוכבים כו'**. הנה התוספות ז"ל בריש ברכות ד"ה מאימתי הוקשה להם היאך אנו קורין ק"ש מבעוד יום ואין אנו ממתינים לצאת הכוכבים ותירצו בשם ר"ת ז"ל דקי"ל כר"י דאמר דזמן תפילת מנחה עד פלג המנחה דהיינו אחד עשר שעות פחות רביע ומיד כשיכלה זמן המנחה מתחיל זמן ערבית וא"ת היאך אנו מתפללים תפלת מנחה סמוך לחשיכה ואפי' לאחר פלג המנחה וי"ל דקי"ל כרבנן דאמרי זמן תפלת מנחה עד הערב עכ"ל.

דע שהרב מנחת כהן בספר מבוא השמש ח"ב ד"מ הביא סברות הפוסקים בשיעור י"ב שעות היום אם נמנין מהנץ החמה עד שקיעתה או מעלות השחר עד צאת הכוכבים יע"ש ומדברי התוס' הללו יש להוכיח דס"ל שהן נמנין מעלות השחר עד צאת הכוכבים ודלא כשיטת רבינו יונה שהרי הר"ב מ"ך ז"ל בספר מבוא השמש מאמר ב' פ' יו"ד והפר"ח בקונטרס בי שמשי הנדפס מחדש בסוף ס' שמן למאור הכריחו דלשיטת האומרים ששעות אלו נמנים מהנץ החמה עד שקיעתה כי פליגי רבנן עליה דרבי יאודה ואמרי תפלת המנחה עד הערב היינו שקיעת החמה ולא יציאת הכוכבים עי"ש בדף ד' ע"ד ד"ה והנה יע"ש. ואי זו היא שיטת התוס' ז"ל ק' טובא דאיך העלו ארוכה לעיקר קושייתם שהקשו דאיך אנו מתפללים תפלת מנחה סמוך לחשיכה במה שתירצו דאנן קי"ל כרבנן דאמרי זמן תפלת מנחה עד הערב דאכתי קושייתם לא מתרצה בהכי דאפי' לרבנן דאמרי עד הערב היינו שקיעת החמה ואנחנו מתפללים סמוך לחשיכה דהוי אחר שקיעת החמה סמוך לבין השמשות כמ"ש הרב מ"ך בדמ"ו ע"א וע"ב ובקונטר' בי שמשי להפר"ח ד"ה ע"א עיין עליהם אלא מוכרח ודאי דהתוס' ז"ל ס"ל ששעות אלו נמנין מעלות השחר עד צאת הכוכבים ולפי זה רבנן דפליגי עליה דר' יאודה ואמרי עד הערב היינו צאת הכוכבים כמו שהכריח הרב הנז' ובהכי מייתבא מילתייהו שפיר ועיין בהרב מ"ך ז"ל בד"מ ע"ב שכתב ע"ש הרשב"א בשם התוספות דסברי הכי עיין עליהם.

האמנם לפי זה ק"ל טובא דברי התוס' דפרק תפלת השחר דכ"ח ד"ה יעקב תיקן כו' שהק' דבפרק ג"ה מוכח דיעקב אבי' התפלל ביום שהרי אמרו בתר דצלי יהב דעתיה למיהדר מיד שקעה לו חמה וקשה למתני' דפ"ק דקאמר עד צאת הכוכבים ותירצו וז"ל ולפי מה שפירשנו דקי"ל כר"י דאמר עד פלג המנחה ניחא ויפה מנהג שלנו שאדרבא טוב להתפלל מבע"י קצת עכ"ל.

והשתא לפי שיטתם שכתבנו ששעות היום נמנין מע"ה עד צאת הכוכבים אכתי

קושייתם במקומה עומדת שהרי לפי שיטה זו שיעור זמן עד פלג המנחה הוי רביע שעה אחר שקיעת החמה דמשקיעת החמה עד צאת הכוכבים כתבו התוס' ז"ל לקמן ד"ה דילמא ביאת אורה שיש ה' מילין שהם שעה וחצי וכמ"ש הר' מ"ך בדמ"ג ע"ג ואלו זמן פלג המנחה הוי י"א שעות פחות רביע נמצא פלג המנחה רביע שעה אחר שקיעת החמה ואלו בההיא דפרק ג"ה אמרינן בתר דצלי יהב דעתיה למיהדר מיד שקעה לו חמה שלא בעונתה הרי שהתפלל יעקב אבינו ע"ה ת"ע קודם זמן פלג המנחה והדר' קושיית' לדוכתא אף לדברי רבי יאודה ואולי יש ליישב בדוחק שמה שאמרו מיד שקעה לו חמה לאו היינו שקיעה ראשונה אלא שקיעה אחרונה שהיא זמן יצי' הכוכבים וכבר מצינו לרז"ל שקורין לזמן יציאת הכוכבים שקיעת החמה וכמ"ש כל תענית שלא שקעה עליו חמה לאו שמיה תענית כו' וכמו שהכריח הרב מ"כ ז"ל בפרק יו"ד מס' מבא השמש מאמר ראשון יע"ש ומצאתי סמוכות לזה מדברי מוהר"ש יפה בפרשת ויצא פרשת ס"ח סימן י"ב שכתב עמ"ש שם אותן שתי שעות ששקעה בעבורו זרחה בעבורו שהוכיחו כן ממ"ש קודם זה שלחני כי עלה השחר וזהו זמן עליית השחר הנוהג בכל יום שהרי דרשו הגיע זמני לומר שירה ומעלות השחר עד הנץ החמה הן שתי שעות ויותר לפי סברת בעל המדרש שיש מעלות השחר עד הנץ החמה שמנה מילין ולפי שאינן שלימות נקט ב' עכ"ל.

וא"כ ודאי דרומייא מה שהיה בזריחה היה גם כן בשקיעה שאחר ששקעה החמה כדרך אבינו יעקב אע לבא שקיעה אחרונה שהיא יציאת הכוכבים ולפי דבריהם ודאי דתלמודא פליג עם המדרש שדרשו ששתי שעות קדם השמש לזרוח וסובר תלמודא דידן שעה אחת קדם לזרוח היה שעה אחת שהרי לפחות רביע שעה נשתהא יעקב אבינו בתפילתו נשאר שעה אחת שלימה עדיין עד צאת הכוכבים וכיון דיהיב דעתיה למיהדר שקעה לו חמה שלא בעונתה דהיינו יציאת הכוכבים.

וראיתי בספר סם חיי בפרשת תולדות דף י"ד ע"ד שתמה על דברי התוספות הללו דפרק תפילת השחר מדברי המדרש הלז שדרשו אותן שתי שעות כו' ואלו לדברי רבינו תם ז"ל אינו אלא שעה אחת ורביע יע"ש וכוונתו ברורה דכיון דלפי דבריהם מזמן פלג המנחה מתחיל זמן תפילת ערבית אם כן הוי שעה אחת ורביע שהרי זמן פלג המנחה היא י"א שעות פחות רביע עד סוף י"ב שעות שהוא ערב ודאי נשאר שעה אחת ורביע ולמה אמרו שתי שעות ולא ידעתי היאך הונח לו להרב ז"ל בשעה אחת ורביע דלפי דבריהם ששעה ורביע קודם הלילה מתחיל זמן תפילת ערבית אם כן יעקב אבינו באיזה זמן התפלל תפילתו ולפחות נשתהא בתפילתו רביע אם כן לשיטת רבינו תם ז"ל מה

שקדם השמש לשקוע ולזרוח בשביל יעקב אבינו עליו השלום אינו אלא שעה אחת ואם כן דברי הרב באו שלא בדקדוק. ולעיקר קושייתו נראה דאשתמיט מיניה דברי הרב היפה ז"ל שמה שדרשו במדרש אותן שתי שעות היינו משום דהמדרש אזיל לשיטתיה דמשקיעת החמה עד צאת הכוכבים יש שמנה מילין הכא נמי שיעור זה קדם לשקוע ולזרוח ודוק.

עוד כתבו התוספות ז"ל על כן אומר ר"י דודאי קריאת שמע של בית הכנסת עיקר ואנו כו' ס"ל כהני תנאי דמייתי בגמרא דאמרי משעה שקידש היום וגם משעה שבני אדם נכנסים להסב עכ"ל. והקשה הרב מעשה חייא דאכתי הדרא קושייא לדוכתא דהם תרתי קולי דסתרי דלענין מנחה סבירא להם כרבנן ואז אלבייהו לא הוי זמן ערבית ואנו מתפללין ערבית מבעוד יום עיין שם. ומה שהעלה הוא ז"ל בכוונת דבריהם אם את הראשון ואת השני דחאו בשתי ידים בספר לשון למודים דף ס"א ע"ג ובספר הנז' תירץ וז"ל ולכן נראה לע"ד שמה שהקשו מעיקרא איך אנו קורין מבעוד יום כ"כ לאו למימרא קודם שתשקע החמה דאז ודאי הוי זמן תפילת מנחה אלא בעוד יום קרי קודם צאת הכוכבים מיד כשתשקע החמה דהא מיהא דלא כסתם מתניתין ותירצו דקיימא לן כו' ואהא כתבו דהוי תרתי קולי דסתרי עכ"ל.

ובעניותי לא ירדתי לסוף דעתו שאף הרב מעשה חייא לא הכחיש בזה אלא שעיקר קושייתו היתה לפום מאי דמשמע שאף תפילת מנחה היו מתפללין אותה אחר שקיעת החמה ממ"ש וז"ל היאך אנו מתפללין תפילת מנחה סמוך לחשיכה כו' דהוי אחר שקיעת החמה סמוך לבין השמשות כמו שכתב בספר מ"כ ז"ל דף מ"ו ע"א ובקונטריס בי שמשי ד"ה ע"א ואהא קשייא ליה שפיר אכתי מה תיקן ר"י לעיקר קושייתו במאי דקיימא לן כהני תנאי דסוף סוף הוי תרתי קולי דסתרי.

עוד כתב בספר הנז' וז"ל ואין לומר אם איתא שמנהג היה להתפלל משקיעה ואילך אם כן אמאי הוצרכו לדחוקי מעיקרא דקי"ל כר"י או כהני תנאי כו' לימרו דקיימא לן כרבנן דאמרי תפילת המנחה עד הערב ומיד מתחיל זמן ערבית ע"ש ולפי מה שכתבנו לעיל בשיטת התוס' ז"ל דשעות היום אלו נמנין מעלות השחר עד צאת הכוכבים אין מקום לדבריו בזה שהרי כתבנו דלפי שיטה זו רבנן דפליגי עליה דר"י ואמרי עד הערב היינו צאת הכוכבים וכמ"ש.

ואיברא שקושיית הר"ב מע"ח ז"ל מתרצתא אצלי שאף לפי דבריהם נראה שמנהגם היה להתפלל תפילת מנחה וערבית אחר שקיעת החמה מכל מקום זמנה של זו לא כזמנה של זו שתפילת מנחה היו מתפללין אותה מפלג המנחה עד זמן בין השמשות וכמו שדייקו

בלשונם ואמרו היאך אנו מתפללין סמוך לחשיכה וכו' שהוא זמן בין השמשות ותפילת ערבית היו מתפללין מבין השמשות ואילך קודם צאת הכוכבים וכמו שנראה מתירוץ שני שכתב דקיימא לן כהני תנאי כו' ושיעור הני תנאי שכתבו הוי בין השמשות למר שאמר משעה שקידש היום ולמר מאוחר יותר וכמ"ש רש"י בשמעתין.

פרק ב

הלכה א

שורש מצוות צריכות כוונה הקורא **את שמע ולא כיון לבו בפסוק ראשון שהוא שמע ישראל לא יצא ידי חובה והשאר אם לא כיון לבו יצא והוא שכיוון לבו בפסוק ראשון.** עכ"ל. וכתב מרן בפרק שני מהלכות ברכות אמר רבא הלכה כרבי מאיר כו' עכ"ל. והרשב"א ז"ל כתב בנימוקיו למסכת ברכות וז"ל תנו רבנן שמע ישראל ע"כ צריך כוונת הלב כוונה זו מסתברא לי דהיינו דוקא דיעבד דהא קי"ל מצוות אין צריכות כוונה. ותמהני מהרמב"ם ז"ל שכתב היה קורא כו' ואי איתא כי דייקינן ממתניתין אמאי דחינן לה הוה ליה למימר אה"נ ובפסוק ראשון עכ"ל. ולכאורה תמוהים דבריו אצלי דכפי יסודו של הרב ז"ל אשר בנה ואשר נטע בתחילת דבריו דמשום דקי"ל כמאן דאמר מצוות אינן צריכות כוונה צריך לפרש ההיא ברייתא למצוה בעלמא ולא לעיכובא משמע דאי קיימא לן איפכא הוה אפשר לפרש ההיא ברייתא לעיכובא אם כן מה זו תשובה על דברי רבינו ממאי דקדחינן לה למתני' ולא שני לה בהכי דאף רבינו ז"ל נמי אזיל ומודה דמאן דסבירא ליה מצוות אין צריכות כוונה אף בפסוק ראשון נמי לא בעי כוונה אלא דאיהו ז"ל לשיטתיה אזיל דמצריך כוונה לצאת וכמו שנראה מדבריו פרק שני מהלכות שופר יע"ש.

ונראה דהרב ז"ל דקדק מדבריו דמדהצריך כוונה בפסוק ראשון לעיכובא ע"כ דמשמע ליה ההיא ברייתא לעיכובא ועלה קאמר רבא דהלכה כרבי מאיר משמע דאף לדידיה דרבא דאית ליה בעלמא מצוות אין צריכות כוונה בפסוק ראשון מודה הא מיהא דבעי כוונה ולעיכובא ועל זה תמה הרב ז"ל דאם איתא אמאי קדחינן לה למתניתין ולא שני לה בהכי כנ"ל ויש להתיישב בזה ואין צורך להאריך.

והנה בהך מילתא דמצוות צריכות כוונה ראיתי להר"ן ז"ל הביא דבריו מרן בכ"מ פרק שני מהלכות שופר דחילק בדעת רבינו בין מצוה דאית ביה הנאה לאין בה הנאה דבמצוה דאית ביה הנאה אין צריך כוונה יע"ש. וראיתי להרב תי"ט ז"ל במסכת סוכה עלה דתנינן ר"י אומר י"ט הראשון של חג שחל להיות בשבת וכו' הוקשה לו להר"ב

ז"ל דאם כדברי הר"ן ז"ל הנה דברי רבינו שבפירוש המשנה סתרי אהדדי דאיהו פסק במסכת ברכות כמאן דאמר מצוות צריכות כוונה ואלו הכא הביא כל הני אוקמתי דאוקו בש"ס אביי ורבא כשהפכו אי נמי שהוציאו בכלי כו' וכתבו התוספות דאביי ורבא אזלי לשיטתם דמצוות אין צריכות כוונה עד שהוצרכו להני אוקמתי דאי מצוות צריכות כוונה הא כל כמה שלא בירך שהוא עיקר הכוונה לא יצא כו' ולשיטת ה"ה ז"ל ניחא דשאני ליה בין מצוה דאית בה מעשה לאין בה מעשה כו' יע"ש.

ואנכי לא ידעתי אמאי לא הוקשה לו לשיטת הר"ן ז"ל דברי רבינו שבחיבורו שהרי בהלכות ברכות כתב דמדהגביהו את הלולב יצא ולפי זה מברך בעל עכ"ל וכן כתב בפ"ח מהלכות לולב דיברך על הלולב קודם שיטלנו יע"ש וכתב הב"ח בסימן תרנ"א דכיון דמצוות אין צריכות כוונה אפילו אם כיון שלא לצאת יצא יע"ש הרי דאף במצוה דאין בה הנאה אינו מצריך כוונה לצאת ועיין במה שכת' גם כן בפ"ד מהלכות תפילין יע"ש וי"ל וק"ל.

ודע שתלמידי ר"י כתבו דאף למאן דאמר מצוות אין צריכות כוונה במצות אמירה מודה דכיון דאין בה מעשה ולא כיון באמירה לא עשה ולא כלום יע"ש והרב פ"ח ז"ל בסימן ס' תמה עליהם מסוגיין דריש פרק היה קורא יע"ש וכמו כן הקשה מורינו הרב הגדול בספר עה"א בהלכות שגגות יע"ש ונראה ודאי דלשיטת ה"ה ז"ל לא קשייא דה"ה ז"ל אזיל ומודה דמ"ד מצוות אין צריכות כוונה לגמרי אית ליה הכי ולא שאני לה בין מצוה דאית בה מעשה לאין בה מעשה אלא שרבינו ז"ל הפשיר ביניהן וקבע הילכתא כמ"ד מצוות צריכות כוונה במצוה דאין בה מעשה ובאידך במצוה דאית בה מעשה ואם כן שפיר פריך תלמודא בר"פ היה קורא מההיא מתניתין למאן דאמר מצוות אין צריכות כוונה דלדידהו לא שנא וברור.

ואף לסברת תלמידי רבינו יונה ז"ל יש ליישב וכמ"ש מורינו הרב הגדול בספר מ"ק בהלכות שופר יע"ש ולדידי חזי לי דכוונת תלמידי ר"י היא מ"ש הר"ן ז"ל הביא דבריו מרן הב"י ז"ל בסימן תקפ"ט וז"ל יש סבורים לומר דלא פליג ר"ז אדרבא דלא אמר ר"ז אכוין ותקע לי למצוה אלא שצריך כוונה לשמוע ולהשמיע לשם תקיעת שופר כל דהו ואפילו הכי יוצא שלא לשם מצוה ולעולם כוונת מצוה לא בעינן אבל בעינן כוונת שומע ומשמיע עכ"ל וכך היא כונת תלמידי ר"י דמעיקרא הוקשה להם לסברת רבינו האי וסיעתו שפסקו מצוות אין צריכות כוונה שאף אם כיון לברכת אחרת אמאי אינו יוצא י"ח הא לא בעינן כוונה והוה ליה כמי שתקע בשופר ולא כיוון לשם תקיעת שופר כל דהו ואפילו הכי יוצא י"ח כיון שעשה מעשה התקיעה אף שלא נתכוון לה ובאו כמשיב

לזה דאף מי שסובר מצוות אין צריכות כוונה הא מיהא כוונה באמירה בעי שיהיה לשם ברכתו ולא כאומר ברכה שאינה ראויה לה שאינו מכוין לשם ברכתו דומייא דשופר דבעינן שיכוין לשמוע ולהשמיע לשם תקיעה כל דהו ודוק.

ודע שהכלבו בהלכות ר"ה גבי שופר כתב דדוקא במצוה דאית בה הנאה כאכילת מצה וכיוצא אין צריך כוונה מה שאין בשאר מצוות צריך כוונה וזה ימים רבים נשאלתי מהרב חשק שלמה בבחרותו דבהלכות לולב כתב וז"ל ואין לומר שיטלנו בידו ויברך דהא מצוות אין צריכות כוונה עכ"ל הרי דאפילו לולב דלית בה הנאה כתב דאין צריך כוונה וזה היפך מה שכתב גבי שופר. ויהי מאז השבתי לו שהכלבו ספוקי מספקא ליה לענין הלכה ואזל לחומרא במצוות דלית בהו הנאה להצריך כוונה וכל שלא כיון לא יצא אמנם גבי ברכה דאי אמרינן דלא יצא ויברך איכא איסור ברכה לבטלה חש לומר דלא בעי כוונה ואף הרא"ש ז"ל במסכת ר"ה ספוקי מספקא ליה לענין הלכה וכתב הילכך אזלינן לחומרא ופסקינן מצוות צריכות כוונה. ועיין להב"ח בסימן תקפ"ט שחילק בין מצוות דאורייתא למצוות דרבנן מה"ט. ובהכי ניחא לי דברי הטור ומרן בש"ע שאף שבא"ח סימן ס' פסקו דמצוות צריכות כוונה אפילו הכי הצריכו לברך על הלולב קודם שיטלנו כתקנו. וניחא נמי מאי דקשייא להו להאחרונים ממ"ש מרן כ"מ ז"ל לענין ברכת העומר יע"ש ודוק.

הלכה ה

שורש עוסק בת"ת פוסק לק"ש היה **עוסק בת"ת כו' פוסק וקורא כו'**. עיין במ"ש מרן בכ"מ ועיין להטור בא"ח סי' תל"ה גבי בדיקת חמץ שכתב הר' יונה שאם התחיל בלימודו כבר א"צ להפסיק כדי לבדוק וכתב עליו הטור ונ"ל שכיון שהטעם משום שמא יטריד בלמודו אין חילוק ואפילו התחיל פוסק עכ"ל ותמהו עליו מדתנן בשבת דאם התחילו אין מפסיקין ואע"ג דטעמא הוא משום שמא ימשך ואפי' שהתחיל באיסור כמ"ש שם התוס' והפוסקים ועיין להרפ"ח שם שדחה דברי הטור יע"ש והקשה עוד דס"ס ק' מאי שנא דגבי תפלה לא נאסר הלימוד ולא חיישינן שמא ימשך. ותירץ דשאני בדיקה דמזמן לזמן קאתי יע"ש וק"ל טובא דא"כ מאי פריך בפרק לולב הגזול עלה דתנן נוטלו על שלחנו למימרא דמסיק ורמינהי אם התחילו אין מפסיקין ומאי קושיא שאני לולב דמזמן לזמן קא אתי ומהראנ"ח ז"ל בח"א סי' מ"ח חיל' בין מצוה דאית בה מעשה לאין בה מעשה כתפילה דזה שנון וזה שנון כמ"ש התוס' בפ"ק דמ"ק ולהכי גבי תפלה כל שהתחיל בלימודו אינו מפסיק כיון דעסיק בתורה ותפלה נמי שנון היא משא"כ גבי בדיקה יע"ש ולחילוק זה נמי קשיא ההיא דפרק לולב הגזול ועיין להרמ"א ז"ל.

ולדידי עיקר דברי הטור נוחי' הם דמשמ' ליה דגבי לימוד איכא למיחש שמא ימשך טפי משאר מלאכות וההיא דתנן אם התחילו אין מפסיקין היינו דוקא בשאר מלאכות כאכילה ושתיה אבל בלימוד דאפילו אם התחילו מפסיקין דאי' למיחש טפי שמא ימשך והיינו דאמרי' בשבת די"א דסיפא דמתני' מפסיקין לק"ש ואין מפסיקין לתפלה אתאן לדברי תורה נמי כגון רשב"י וחבריו אבל כגון אנו מפסיקין בין לק"ש בין לתפילה ומשמע ליה להטור דמיירי אפי' בדאיכא שהות ביום ואע"ג דבשאר מלאכו' קתני רישא דאם התחילו אין מפסיקין בלימוד מפסי' דאיכא למיחש טפי שמא ימשך ובדרך זה הלך רבינו כאן בדין שלפנינו כמ"ש הלח"מ ומהראנ"ח בדרשותיו פ' צו ועיין בס' באר יעקב מ"ש בדעת הטור ואין דבריו נכונים בזה יע"ש.

ובמ"ש עוד רבינו היה עוסק בצרכי רבים לא יפסוק כו' כתב מרן בכ"מ נ"ל שלמד כן כו' דבירושלמי פ' אין עומדין כו' אלא עכ"ל שסובר רבינו דהירוש' לא מיירי אלא לענין תפלה בלבד וכו' וק"ט דזה נר' היפך ממ"ש מרן גופיה בב"י סי' ע' אחר שהביא דברי הירוש' וז"ל נר' מדברי הרמב"ם ז"ל שהוא מפרשו לענין שלא להפסיק מצרכי צבור לק"ש יע"ש וע"ק דבב"י סי' צ"ג כתב הטור די"מ דהירוש' איירי לענין שא"צ לפסוק כדי להתפלל כמו שא"צ לפסוק מת"ת לתפלה למי שתורתו אומנותו וכתב מרן הב"י שכ"נ מדברי הרמב"ם פ"ב מהל' תפלה וזה הפך מ"ש הב"י בסי' ע' דהירוש' איירי לענין ק"ש לדעת רבינו ומצאתי כתוב להרב מהר"י כולי ז"ל בזה שהוק' לו כן וכתב וז"ל ונלע"ד דמ"ש מרן ב"י סי' ע' דהרמב"ם ז"ל מפרש הירוש' לענין ק"ש לאו למי' דכל מימרת ר' ירמיה אתמר לק"ש אלא ה"פ כל העוסק בצרכי צבור והגיע ק"ש לא יפסוק דהרי הוא כמי שעוסק בד"ת והגיע ז"ת דאינו פוסק למי שתורתו אומנותו אבל לעולם דלק"ש פוסק אפי' למי שתורתו אומנותו וא"כ שפיר פסק הרמב"ם שפוסק מד"ת לק"ש ואינו פוסק מצרכי צבור לק"ש דהירו' השוה עוסק בצרכי צבור לק"ש כעוסק בד"ת לענין תפלה למי שתורתו אומנותו וכ"ן מדברי מרן כ"מ בפ"ו מהל' תפלה שכתב וז"ל ומ"ש רבינו וכל העוסק בצרכי צבור כעוסק בתורה פי' כמי שתורתו אומנותו ועוסק בתורה שהרי כתב בפ"ב מהל' ק"ש היה עוסק בצרכי רבים לא יפסוק כו' וק"ש חמירא מתפלה לענין הפסקה וכיון דלענין ק"ש אינו מפסיק כ"ש שאינו פוסק לתפלה ע"כ. והשתא מ"ש בכ"מ בפ"ב דק"ש דאם היה מפרש רבינו לענין ק"ש היל"ל שמפסיקין מצרכי רבים לק"ש כמ"ש שפוסק מד"ת לק"ש כו' היינו לומר דאם רבינו מפרש כל מימרת ר' ירמי' לענין ק"ש וה"ק העוסק בצרכי צבור כעוסק בד"ת וכי היכי דעוסק בד"ת פוסק לק"ש א"כ היל"ל שפוסק מצרכי צבור לק"ש כמו שפוסק מד"ת לק"ש כיון שהירו' השוה אותם אלא

עכ"ל שסובר רבי' דהירו' דקא' כעוסק בד"ת לא מיירי אלא לענין תפלה בלבד ורישא דקא' ועוסק בצרכי צבור איירי לענין ק"ש וה"ק העוס' בצרכי צבור אינו פוסק לק"ש דהו"ל כמי שעוסק בד"ת שאינו פוסק לתפלה במי שתורתו אומנותו כנ"ל ודוק.

ולי ק"ק על מרן כ"מ דמה מקשה לרבי' שהיל"ל שמפסיקין מצרכי צבור לק"ש והלא הוא ז"ל כתב שנר' לו שלמד דינו רבי' ממ"ש בגמ' כי תניא ההיא בעיבור שנה וא"כ מאחר דגמ' דידן פליג אירוש' פסק כגמ' דידן ומאי קושיא. ע"כ נר' ברור דה"ק דהנה מ"ש בגמ' כי תניא ההיא בעיבור שנה אין משם הוכחה דהעוסק בצ"צ אינו פוסק דאיכא למידחי דהיינו דוקא בעיבור שנה לא יפסיק כדי שלא יתקלקלו המועדות כמ"ש התוס' שם וכיון שכן אם איתא דרבי' מפרש הירוש' לענין ק"ש וקאמר דהעוסק בצ"צ פוסק לק"ש הי"ל לרבי' לפסוק כן ולומר דבגמ' דוקא נקט עיבור שנה מהטעם שכתבו התוס' אבל שאר צ"צ פוסק והוה ניחא ליה לפרש כן כי היכי דלא ליפלוג גמ' דידן אירוש' אלא ודאי דעכ"ל שסובר רבי' דהירוש' איירי לענין תפלה כו'. ומיהו קושטא דמילת' לע"ד דרבי' ס"ל דעיבור שנה דנקט לאו דוקא דה"ה לכל צ"צ דאי ס"ל כס' התוס' הי"ל להביאו בפ"ג מהל' קידוש החדש כי שם ביתו אלא ודאי כדכתי' ודוק והנה נתבאר מתוך דברינו דהירו' יש בו ב' פירושי' כמ"ש הטור סי' צ"ג ובזה נבין מ"ש התוס' בברכות דל"א וז"ל רב אשי עביד כבריית' ירוש' לא יעמוד ויתפלל אלא מתוך דבר הלכה אמר ר' ירמיה העוסק בצ"צ כעוסק בד"ת דמי עכ"ל. ויש להתבונן מה ראו על ככה להביא דברי הירוש' הזה ומה הגיע עליהם ונר' דרצו ללמדנו דהירוש' איירי לענין לעמוד מתוך צ"צ להתפלל שגם זו שמחה כמ"ש הטור סי' צ"ג ולא איירי לענין להפסי' כפי' הי"מ שהביא הטור דהתוס' אזלי לשיטתייהו שכתבו דמ"ש בגמ' כי תניא ההיא בעיבור שנה דוקא נקט לה מטעמא שלא יתקלקלו המועדות אבל בעוסק בשאר צ"צ ס"ל לתלמודא דידן דפוסק וכי היכי דלא לפלוג הירוש' דמשמע משם שפוסק בשאר צ"צ לפיכך מפרשי' התוס' דברי הירוש' לענין אחר ודוק.